

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De conditionibus ad præscriptionem requisitis, & in specie de
prima & secunda conditione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. VII.

An res alienari prohibita præscribi possint.

Respon. non posse præscribi, si simpliciter alienari prohibeantur, posse tamen præscribi, si absolute quidem alienari possunt, servatis tamen certis solemnitatibus: prius fieri non potest, eo ipso, quod per prescriptionem res alienentur, ergo si simpliciter prohibeatur res talis alienari, præscribi non potest, nisi fortasse ante prohibitionem alienationis earum, cæpta jam fuisset usucapio, aut tempore immemoriali præscripta res talis fuisset, quod præsumptionem facit facultatis à Principe datæ ad alienandum; posterius fieri potest, eod quod simpliciter res tales alienari possint, & in præsumptione non minùs certæ conditiones requirantur, quàm in rerum talium alienatione.

SECTION II.

De conditionibus ad prescriptionem requisitis, & in specie de prima & secunda conditione.

Quatuor conditiones ad legitimam prescriptionem requiritur, certum est. Prima est possessio, eaque continua & non interrupta. Secunda est Bona fides præscribentis. Tertia est iustus Titulus. Quarta est tempus à Legè definitum.

Quin etiam ex c. Accedentes 11. h. t. habemus, quod neque contra Procuraciones, quæ debentur Legatis & Nuntiis Apostolicis, ullo unquam tempore præscribi possit, quod minùs illis solvatur, propter honorem scilicet Sedis Apostolicæ, in signum obedientiæ erga illam, & ob publicum bonum, quod Legati tales promoveant; & quamvis præscriptio & privilegium æquiparentur, per privilegium autem possit obtineri à solvendis talibus procuracionibus immunitas, consequenter etiam per præscriptionem obtineri posse eam videatur; negatur tamen hæc æquiparatio in omnibus locum habere, ob multa, quæ præscriptioni propria sunt, non autem privilegio, & in illis in quibus expressè prohibetur præscriptio; æquiparatio hæc locum habere non potest.

§. VI.

An Prælati inferiori Episcopo possit præscribere jura Episcopalia?

Respon. posse inferiorem Episcopo Prælatum omnia jura Episcopalia in certis Ecclesiis Diocesis & Capellis præscribere, tam privative, quàm cumulative. Uti habetur ex c. Auditis 15. h. t. (cùm sit capax, omnia illa jura possidendi, & consequenter etiam præscribendi) nisi ea requirant Ordinem Episcopalem, & ita ut non plùs acquirat, quàm præscripsit. c. Cùm olim 18. h. t. Ac Episcopus v. g. jurisdictionem generalem saltem in habitu retineat, cùm absolute sit suæ Diocesis Episcopus capax.

§. I.

An, & qualis possessio requiratur ad præscriptionem?

Quod ad omnem præscriptionem necessarium requiratur possessio, aut si incorporalia præscribantur, quasi possessio, constat ex *regula juris 3. in 6. & ex L. 2 §. ff. de Vsup.* Et quidem quod non sufficiat sola naturalis, sufficiat tamen civilis, sive sola sit in præscribente, sive conjuncta sit cum naturali, ex variis Juribus habetur; & ex eâ ratione, quod ad præscriptionem ea requiratur, & sufficiat possessio, vi cujus transferri potest dominium, aut quasi dominium, sed sola naturalis possessio non est sufficiens, ad transferendum dominium, aliâs etiam depositarius rem depositam præscribere posset, & possent duo simul eandem rem præscribere, casu quo unus eam naturaliter tantum, alter civiliter tantum eam possideret, quod est absurdum concedere, ergo sola naturalis non sufficit; sufficit autem sola civilis, per quam dominia transferri possunt.

§. II.

An Laici non possint præscribere decimas ob defectum possessionis?

Respondetur affirmative, prout expressè deciditur in *c. Causam 7. h. t.* (cùm sint juris hujus possidendi incapaces) ita ut jus percipiendi decimas, neque tempore immemoriali præscribere possint, quamvis optimâ fide illud haberint, & fama communis, erronea tamen fuerit, quod legitima concessio facta ab Ecclesiastica persona intervenerit; cùm error hic nec titulum verum, nec veram juridicam possessionem illis tri-

buerit, immemoriali tempore tum in omni tituli præsumptionem inducente, & capacitas possidendi in præscribente eadem. Quod si tamen cum temporis immemoriali possessione, fama communis concurreret, de legitime à Prælati Ecclesie ante Lateranense, vel à Pontifice obsequio jure decimandi, esset quidem hic titulus Laicus tam in foro interno, quàm externo securus à decimarum, aut juris decimarum restitutione, quia ipsa hæc antiquitas legitime concessionis olim factæ præscriptionem inducit, si tamen postea constaret per instrumentum v.g. antiquum modò repertum, jus decimarum per illegitimam & invalidam alienationem à majores illius pervenisse, obligaretur hinc talis, non obstante ullâ antiquitate possessione præsumptâ ad restitutionem.

Intelligi tamen hoc debet de jure decimandi spirituali, sive quod fundatur in spiritualibus administrationibus & institutionibus: quod si enim decimæ per illegitimam auctoritatem à titulo seu spirituali separatæ sunt, possunt uti possideri, & præscribi à Laicis, cùm ut sint Laicales: à nemine tamen habet hæc decimarum à jure spirituali separatæ fieri potest, nisi à solo summo Pontifice, penes quem etiam hujus materiam plenissima potestas est; cujus etiam est, per privilegium Laicis jus hoc decimarum concedere. Plura tamen de hoc infra in *Tit. de Decimis.*

§. III.

An ad omnem præscriptionem & omni tempore necessaria sit bona fides ad præscribendum?

Quidquid sit de jure Civili Cælestes

de jure Canonico ad omnem præscriptionem (etiam immemorialis temporis, & quæ sciente Domino fit) uti & omni tempore bona fides requiritur, ita ut non sufficiat, bonâ fide inchoatam fuisse tantum præscriptionem, sed bonâ fide etiam continuari debeat, donec tempus à Lege præscriptum completum fuerit, uti constat ex pluribus juris textibus; omni enim constitutioni meritò derogat jus Canonicum, quæ sine peccato servari non potest, prout servari non potest Lex, quæ cum mala fide scientia scilicet rei alienæ præscriptionem perimitur; & quamvis in dubio præsumendum sit, bonâ fide possedisse aliquem, nisi contrarium probetur, cum delictum non facile præsummi debeat, si tamen contra jus commune possessionem acquisiverit aliquis, & in tali casu possessionis suæ titulum allegare non possit, contra ipsum præsummitur. Ex quo fundamento optimè inferitur, quòd primi illi, qui contra Legem, sive Canonica illa sive Civilis ritè promulgatam, & receptam egerunt, præscriptionem inchoare non poterint, cum malam fidem habuerint; Successores, tamen qui meritò credere potuerunt, Antecessores suos, in non observanda tali lege nihil deliquisse, contra talem Legem præscribere possunt, cum bonam fidem habeant. Sunt quidem aliqui, qui putant debita personalia, vel contra actiones personales ad talia debita, & contra servitutes etiam hodie cum mala fide præscribi posse, cum talis sui debiti cognitionem & scientiam habeat, quamvis Creditor illius solutionem non urgeat; Retius tamen alii opinantur, ob universalem

S.S. Canonum doctrinam, cum mala fide præscribi posse negantium, etiam in his debitis ac servitutibus rusticis præscribendis bonam fidem ex parte præscribendis requiri; vel quòd credat, se nihil debere, nisi ab adversario suo moneatur, & urgeatur executio latæ fortassis contra ipsum sententiæ, aut servitus exigatur, vel alia invincibilis ignorantia interveniat, &c, potest tamen pro foro externo fieri statutum aliquod, ad lites multas cavendas, & negligentiam Dominorum excitandam, ut si intra certum tempus solutionem non uferit Creditor, nullum amplius ad illud debitum elapso tali termino jus habeat pro hoc foro. Eadem tamen etiam doctrina est, circa præscribendam pœnam pro delicto impositam, contra quam præscribere potest, qui debet hanc pœnam, etiam si sciat, eam se debere, modò practicè etiam judicet, ad eam solvendam se non obligari, nisi exigatur, quo in casu bonam fidem practicam habet. In servitutibus verò Urbanis præscribendis requiritur insuper, ut ille qui præscribit, actum aliquem positivum contra jus altetius bonâ fide exerceat, putans scilicet hoc sibi licere.

§. IV.

An dubitans, num res sua sit, an aliena, habeat bonam fidem sufficientem ad præscribendum?

Qui incipit cum tali dubio rem possidere, inchoare non potest præscriptionem, quia caret bonâ fide; si verò post ceptam bonâ fide præscriptionem dubium hoc primùm superveniat, potest talis non obstante hoc dubio continuare, & perficere præscriptionem, modò,

Zz 3   dð,

dò debitam diligentiam adhibuerit, ad dubium hoc resolvendum, prout videtur probari posse *exc. ult. h. t.* Cùm in tali casu iuxta communem juris regulam resolvere se optimâ fide possit, cui dubium tale ceptâ jam præscriptione supervenit, quòd melior sit conditio possidentis; & retinere rem talem possit; quidquid sit de eo, num sua sit, an non, ita ut speculativum quidem dubium habeat, num res hæc sua sit, vel non, suspendat tamen hoc iudicium suum, & practicè certus sit, quòd retinere eam possit.

§. V.

An, & qualis ignorantia sive facti: sive juris impediatur bonam fidem, & consequenter etiam ipsam præscriptionem, vel non?

Affertatam & crassam ignorantiam non excusare à peccato, communissima docet, & consequenter non minùs bonam fidem tollit ignorantia illa, quàm præscriptionem impedit. Si tamen invincibilis ignorantia sit facti, vel juris non liquidè, sicuti bonam fidem non impedit, ita nec præscriptionem, quæ enim à iure reprobata non est ignorantia, consistere potest cum bona fide, non tantùm in foro conscientiæ, sed etiam in foro externo, & consequenter cum tali ignorantia præscribi potest; prout etiam ex pluribus utriusq; juris textibus patet. Quòd si verò juris clari, manifesti, & indubitati ignorantia habeatur, quamvis invincibilis hæc sit, nolunt tamen iura ad præscribendum illi favere, aut ad bonam fidem (Civilem scilicet, non Theologicam) sufficere, prout iterum pluribus iuris Textibus ostenditur, & con-

sequenter cum tali ignorantia præscribi non potest, cùm enim à iure positivo dependeat sola præscriptionis natura, nolint autem iura ad præscribendum his favore, qui iuris indubitati ignorantiam habent, consequenter præscribere hi tales cum tali ignorantia non possunt, nisi fortasse tales personæ essent, in quibus toleratur ignorantia, ut etiam clari, uti sunt milites, minores, mulieres, rustici, &c. de hac tamen questione consulendi Civilistæ, qui plerumque etiam ostendunt, quamvis ignorantia iuris clari non profit ad acquirendum prædest tamen, cùm agitur de damno vitando.

§. VI.

An, & quomodo bona: vel malæ fidei antecessoris seu auctoris proficiat, vel non sit successor in ordine ad præscriptionem?

Qui succedit bonæ fidei possessori, & si aliqua, potest ad præscribendum etiam numerare tempus sui antecessoris, & sicuti accessione illius temporis ad complendam præscriptionem, si & ipse hic successor bonam fidem habeat, cum enim antecessor transferendo hanc rem in alium, omne etiam ius, quod circa hanc rem habebat, in eum transfudit, habuerit autem ius, eam sibi præscribendi intra tempus à iure requisitum, cuius partem iam explevit, consequenter etiam hoc ius, ut reliquo tempore addito, rem talem præscribat, in eum transfudit. Qui verò malæ fidei antecessor succedit, si singularis tantùm successor sit, ex donatione v. g. venditione, legato, &c. huic equidem antecessor

tempus, quo malâ fide rem possidebat, nihil prodest ad præscribendum, neque tamen mala antecessoris fides etiam impedit illum, quò minus præscriptionem inchoare possit, si bonam ipse fidem habet, & res præscribenda nullo vitio reali affecta sit, quò minus præscribi possit; impedit autem illum ad inchoandam etiam præscriptionem, quamvis malam fidem ille non habeat, si successor sit universalis, sive hæres antecessoris malæ fidei; vitium enim defuncti nocere eius successori universali, cum sit (iuris fictione) una cum defuncto persona, & eadem (iuris fictione) hæredis talis, & antecessoris illius possessio, & passim asseritur; nisi hæres talis præter titulum hæreditatis, alio speciali titulo rem talem possideret, aut non esset hæres immediatus, sed mediatum tantum, &c. hoc enim in utroque casu non obesset mala fides antecessoris, cum in ordine ad talem rem, vel non sit una eademque persona (iuris fictione) successor cum antecessore, vel daretur duplex fictio iuris, quæ tamen à iure reprobat.

§. VII.

An mala fides respectu unius impediatur præscriptionem respectu alterius?

Non impedit mala fides respectu unius rei aut iuris, præscriptionem respectu alterius rei, vel iuris distincti, cum bona fides præscriptioni necessaria, circa ea tantum necessaria sit, quæ præscribuntur: qui tamen absolute circa rem, quæ præscribere vult, malam fidem habet, sciens eam esse alienam, etiam si erret circa personam putans eam Titii esse, cum tamen sit Caii, præscribere non potest,

parum enim interest ad malam fidem, utrum huius vel illius sit, modò sciatur res esse aliena.

§. VIII.

An, & qualiter mala, vel bona fides Prælati possit obesse, vel prodesse Ecclesie quoad præscriptionem?

SI Prælati noverit, rem, quæ ab Ecclesia detinetur, notoriè esse alienam, præscribere eam non potest, sed restituere tenetur, & in tali casu non censetur, rem Ecclesie alienare, quod sine solemnitatibus ipsi prohibitum, sed alienam rem suo Domino restituere, quod boni administratoris est: Si verò notorium non sit, rem alienam esse, neque à Prælato hoc probari possit, retinere eam poterit, & præscribere, cum nullam justam causam habeat, Ecclesia eam alienandi; & quamvis si scientiam rei alienæ habeat Prælati, Capitulum verò circa eam, quæ communiter à Prælato & Capitulo possidetur, bonam fidem habeat, probabilis præscriptioni locus non sit. cum propter malam fidem Prælati, destruat bona fides Capituli, circa rem, quæ communiter possidetur; in rebus tamen ad Capitulum solum spectantibus nihil obest mala fides Prælati, modò Capitulum sit in bona fide, & Prælati in iudicio facta confessio dicat, quòd res talis aliena sit in rebus divisis, præjudicat quidem Prælato, quoad suam partem (saltem quoad vivit) nihil tamen præjudicat Capitulo, quò minus præscribere possit, nisi mandatum à Capitulo ille habeat, pro re tali in iudicio agendi, aut præsumptio iuris sit contra Capitulum, quòd

quod scilicet res talis aliena sit. *arg. c. Si diligenti 17. h. r.*

SECTIO III.

De tertia, & quarta conditione, videlicet de Titulo, & tempore ad prescribendum necessario.

§. I.

Au, & qualis Titulus requiratur ad sufficientem, & probam prescriptionem, & quando nullus requiratur?

ORdinariè requiri ad prescribendum præter bonam fidem justum titulum, in confesso est apud omnes, eò quod titulus sit causa, & fundamentum justæ possessionis, & bonam fidem habere vix possit aliquis ab initio saltem, nisi habilem habeat, & sufficientem titulum ad possidendum. Neque tamen Titulus hic ad prescriptionem requisitus verus debet esse, vera v. g. donatio, vera venditio, vera solutio, &c. (talis enim titulus verus sine prescriptione transfert dominium) sed sufficit coloratus, sive apparens, qui bonâ fide putatur validus, quamvis à parte rei non sit, qualis titulus est donatio v. g. venditio, &c. insufficientis quidem secundùm se, ob latentem defectum, ad transferendum dominium in donatarium, emptorem, &c. sufficiens tamen cum usucapione, vel exstimatus, ut si v. g. hæres alicui rem tradat, quasi debitam ex Legato, cum revera legata non sit, vel præsumptus tantùm, si scilicet ob temporis diuturnitatem intervenisse titulum jus præsumit, cum tamen for-

tasse nullus intervenerit. Et quidem in prescriptione ordinaria longi temporis decem scilicet, aut duodecim annorum sicut & in triennali usucapione titulus non præsumitur, sed requiritur, ut allegetur, & probetur titulus coloratus, & exstimatus, ut constat ex *L. Nullus in Cod. De rei vindicat. & ex Can. Paganus 15. §. Potest etiam aliter. Causa 16. p. 1.* In prescriptione autem longissimi temporis, 30. vel 40. annorum, colorariè non requiritur titulus, qui allegatur, & probetur, sed sufficit bona fides, quâ credit prescribens titulum se habere, & causam possidendi, tamen si titulum eam non habeat, *L. 3. & 4. Cod. de prescript. 30. vel 40. annorum.* Quod longè certius est, in prescriptione centenaria, vel immemoriali, cum in tali prescriptione tempus immemorabile, seu longissimum tempus vim præsumpti tituli habeat, & tribuat ex privilegio fori, Principis, vel à Lege concessio, &c. præsumpti temporis, vel etiam centenariæ, vel ab aliquo, cui jus commune ad prescribendum resistit, vel alia contra præsumptionem pugnat, non sufficit bona fides ad prescribendum, sed debet titulus certus allegari, & probari (ut præscriptio sit immemorialis, & certitas possidendi in usucapione) *c. Si diligenti. 17. h. r. c. Episcopus. 1. Eodem modo.* cum præsumptio sit contra bonam fidem, cui jus commune ad prescribendum resistit, si nullum possessionis titulum ostendere possit.